

Centralny Ośrodek Badania Odmian Roślin Uprawnych
Stacja Doświadczalna Oceny Odmian w Ciciborze Dużym
Stacja Koordynująca Porejestrowe Doświadczalnictwo Odmianowe i Rolnicze
w woj. lubelskim, Cicibór 80, 21-500 Biała Podlaska
tel. 83 343-37-25, fax 83 345-70-67
e-mail: sdoo.ciciborduzy@coboru.pl
www.cicibor-duzy.coboru.pl

Lista Odmian Zalecanych do uprawy w województwie lubelskim w roku 2014

*zboża jare, zboża ozime, rzepak ozimy,
groch siewny, ziemniak – odmiany jadalne*

Opracował:
dr inż. Piotr Pszczółkowski
mgr inż. Wiesław Czajka
mgr inż. Sławomir Zawierucha

Publikacja chroniona prawem wydawcy; każda
reprodukcja całości lub jej części
wymaga zgody wydawcy

Wydawca: SDOO Cicibór

Wstęp

Odmiana uznawana jest za jeden z głównych czynników warunkujących wzrost produkcji roślinnej we współczesnym rolnictwie. Postęp odmianowy osiągnąć jest w drodze zamierzonych zmian mających warunkować poprawę określonych właściwości rolniczych i użytkowych odmian. Postęp hodowlany należy kojarzyć nie tylko ze wzrostem plonowania, ale obejmuje również wiele innych cech stanowiących owartości gospodarczej odmian, w tym jakości plonu, odporności lub tolerancji na różne czynniki takie jak choroby, szkodniki, niskie temperatury, nadmiar lub niedostatek opadów i inne. Należy podkreślić dużą zależność kształtowania się właściwości odmian od warunków środowiska w jakich odmiana jest uprawiana.

Dobrze dobrane odmiany, powinny przyczynić się do racjonalizacji poziomu nawożenia, zabiegów ochrony roślin. Właściwy dobór odmian wpływa tym samym na ograniczenie kosztów produkcji i poprawę rentowności gospodarowania.

Prezentowana w opracowaniu lista odmian zalecanych, obejmuje tylko odmiany z gatunków gospodarczo ważnych dla województwa lubelskiego. Dla gatunków tych prowadzone są systematyczne badania odmian w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego PDOiR. Warunkiem wpisania odmiany na listę odmian zalecanych LOZ, jest odpowiednia liczba doświadczeń, co najmniej trzech w danym województwie przez okres dwóch sezonów wegetacyjnych.

Decyzja o włączeniu odmiany na listę odmian zalecanych, podejmowana jest kolegią, przez dyrektora stacji koordynującej badania odmianowe w systemie PDOiR i Zespół Wojewódzki Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego. Taki system badań w dużym stopniu ogranicza napływ na rynek odmian często nadmiernie reklamowanych, o małej przydatności do uprawy w warunkach klimatyczno - glebowych Lubelszczyzny. Popularyzuje odmiany najbardziej wartościowe o stabilnym plonowaniu i dobrej jakości użytkowej.

Podstawą prawną takiego działania jest ustawa o nasiennictwie, oraz porozumienia zawarte pomiędzy Centralnym Ośrodkiem Badania Odmian Roślin Uprawnych a Samorządem Województwa Lubelskiego, Lubelską Izbą Rolniczą.

Pszenica jara – charakterystyka odmian pszenicy jarej zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Bombona
- 2 – Arabella
- 3 – Hewilla
- 4 – Izera
- 5 – Kandela
- 6 – Łagwa
- 7 – Ostka Smolicka
- 8 – Tybalt

Listę odmian zalecanych w pszenicy jarej dla województwa lubelskiego, opracowano na podstawie wyników uzyskanych ze ścisłych eksperymentów polowych prowadzonych w trzech punktach doświadczalnych w województwie, oraz z jednego punktu doświadczalnego woj. mazowieckiego (SDOO Seroczyn, powiat siedlecki). Badania realizowano w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) w woj. lubelskim w latach 2011-2013.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
			a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha			<u>59,0</u>	<u>70,6</u>	
<i>elitarne (grupa E)</i>					
1	Bombona	2005/2007	90	95	DANKO Hodowla Roślin Choryń
<i>jakościowe (grupa A)</i>					
1	Arabella	2011/2012	105	101	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Hewilla	2006/2009	103	105	Małopolska Hodowla Roślin-HBP Kraków
3	Izera *	2012/2013	112	108	Małopolska Hodowla Roślin-HBP Kraków
4	Kandela	2010/2012	106	103	DANKO Hodowla Roślin Choryń
5	Łagwa	2009/2012	102	101	Małopolska Hodowla Roślin-HBP Kraków
6	Ostka Smolicka	2010/2012	104	106	Hodowla Roślin Smolice, Grupa IHAR
7	Tybalt	2005/2007	106	107	Irena Szyld ul. Celtycka 41a Kalisz

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

* - średni plon z lat 2012-2013

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Porastanie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,5mm w %	Ilość glutenu mokrego 1-9°	Mączniak 1-9°	Rdza Brunatna 1-9°	Brunatna plamistość liści 9°	Septorioza liści 1-9°	Septorioza plew 1-9°
1	Bombona	95	7,5	6	80	9	7,7	6,5	7,4	6,7	7,7
2	Arabella	91	7,3	4	78	6	8,3	7,3	7,3	6,6	7,2
3	Hewilla	97	6,6	5	85	8	7,3	6,9	7,2	6,5	7,2
4	Izera	96	7,1	3	75	8	7,8	7,7	6,8	6,8	7,4
5	Kandela	89	6,6	4	77	7	8,3	7,8	7,4	7,0	7,5
6	Łagwa	93	7,2	5	82	9	7,9	7,2	7,3	6,7	7,3
7	Ostka Smolicka	93	6,9	5	82	5	7,3	6,9	7,3	6,7	7,8
8	Tybalt	83	7,1	5	77	7	8,4	8,1	7,3	6,9	7,3

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Bombona – odmiana elitarna (grupa E). Odporność na mączniaka, rdzę brunatną, septoriozę liści, septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła – średnia, na fuzariozę kłosów – dość mała, na rdzę źdźbłową – mała. Rośliny dość wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren przeciętna, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie ziarna dość duża, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka i ilość glutenu bardzo duża. Wskaźnik sedymentacji SDS bardzo duży. Ogólna wydajność mąki średnia. Odmiana w warunkach Lubelszczyzny ósmy rok na liście odmian zalecanych do uprawy wśród odmian elitarnych. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ziarna w wysokości 90 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 95 % wzorca w technologii intensywnej.

Arabella – Odmiana jakościowa (grupa A). Plenność bardzo dobra. Odporność na mączniaka i rdzę żółtą duża, na rdzę brunatną dość duża, na septoriozę liści i plew, fuzariozę kłosów oraz brunatną plamistość liści średnia, na choroby podstawy źdźbła dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie przeciętne, gęstość w stanie zsypanym bardzo duża. Odporność na porastanie w kłosie ziarna dość mała, liczba opadania duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS bardzo duży. Ogólna wydajność mąki średnia. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ziarna w wysokości 105 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 101 % wzorca w technologii intensywnej, Odmiana w warunkach Lubelszczyzny drugi rok na liście odmian zalecanych do uprawy.

Hewilla – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na septoriozę plew, fuzariozę kłosów i chorób podstawy źdźbła- średnia, ma mączniaka, rdzę brunatną i septoriozę liści dość mała. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Odporność na porastanie w kłosach dość duża. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsylnym średnia. Liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu duża do bardzo dużej, liczba opadania bardzo duża. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ziarna w wysokości 103 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 105 % wzorca w technologii intensywnej, szósty rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Izera – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na rdzę brunatną – dość duża, na choroby podstawy źdźbła, mączniaka prawdziwego, brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz fuzariozę kłosów – średnia, na rdzę żółtą – dość mała. Rośliny dość wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym duża do bardzo dużej. Odporność na porastanie w kłosie mała, liczba opadania dość duża. Zawartość białka duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Ogólna wydajność mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W dwuletnim cyklu badań w woj. lubelskim uzyskano plon ziarna w wysokości 112 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 108 % wzorca w technologii intensywnej. Jest to obecnie najwyższej plonująca odmiana w tym gatunku, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Kandela – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na rdzę żółtą - dużą do bardzo dużej, na mączniaka i rdzę brunatną – duża, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew - średnia, na fuzariozę kłosów oraz choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym bardzo duża. Odporność na porastanie ziarna przeciętna, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu duże. Wskaźnik sedymentacji SDS bardzo duży. Ogólna wydajność mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań woj. lubelskim uzyskano plon ziarna w wysokości 106 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 103 % wzorca w technologii intensywnej, trzeci rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Łagwa – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na mączniaka – dość duża, na rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści, septoriozę plew, fuzariozę kłosów oraz choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny średniej wysokości o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsylnym bardzo duża. Odporność na porastanie ziarna dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu bardzo duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Ogólna wydajność mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ziarna w wysokości 102 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 101 % wzorca w technologii intensywnej, trzeci rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Ostka Smolicka – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na septoriozę plew- dużą, na rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, septoriozę liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła-średnia, na mączniaka- dość mała, na rdzę żółtą - mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsylnym bardzo duża. Odporność na porastanie ziarna dość duża, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnia. Wydajność ogólna mąki dość słaba. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 104 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 106 % wzorca na intensywnym poziomie agrotechniki, trzeci rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Tybalt – Odmiana jakościowa (grupa A). Odporność na mączniaka i rdzę brunatną – duża, na septoriozę liści, septoriozę plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – średnia, na rdzę źdźbłową – dość mała. Rośliny niskie do bardzo niskich, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie ziarna bardzo duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Ogólna wydajność mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Odmiana ta w ścisłych doświadczeniach polowych woj. lubelskiego potwierdziła swój wysoki potencjał plonowania, uzyskując stosownie; 106 % W na a₁ i 107 % wzorca na a₂. Od ośmiu lat na liście odmian zalecanych dla Lubelszczyzny.

Pszenica ozima – charakterystyka odmian pszenicy ozimej zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 - Arkadia
- 2 - Legenda
- 3 - Linus
- 4 - Natula
- 5 - Ostroga
- 6 - Sailor
- 7 - Skagen
- 8 - Smuga
- 9 - Tonacja
- 10 - Bogatka
- 11 - Fidelius
- 12 - Jantarka

Listę odmian zalecanych do uprawy pszenicy ozimej na obszarze województwa lubelskiego, opracowano na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR), w siedmiu punktach doświadczalnych w województwie. Zalecane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Mrozoodporność w skali 9°	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
				a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha				<u>68,9</u>	<u>81,2</u>	
<i>jakościowe (grupa A)</i>						
1	Arkadia *	6	2011/2013	108	113	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Legenda	6	2005/2008	105	105	Poznańska Hodowla Roślin Tulce
3	Linus *	3,5	2011/2013	113	110	RAGT Semences Polska Łysomice
4	Natula	4,5	2009/2012	105	101	Małopolska Hodowla Roślin-HBP Kraków
5	Ostroga *	6	2008/2011	110	106	DANKO Hodowla Roślin Choryń
6	Sailor *	5,5	2011/2013	116	113	DANKO Hodowla Roślin Choryń
7	Skagen	4,5	2009/2012	108	105	Saaten-Union Polska Wągrowiec
8	Smuga	6,5	2004/2010	106	105	DANKO Hodowla Roślin Choryń
9	Tonacja	5,5	2001/2012	104	104	Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR
<i>chlebowe (grupa B)</i>						
1	Bogatka	6	2004/2007	105	106	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Fidelius	5	2010/2012	109	111	DANKO Hodowla Roślin Choryń
3	Jantarka	5	2010/2012	105	104	DANKO Hodowla Roślin Choryń

Mrozoodporność w skali 9° - wg COBORU (Lista Opisowa Odmian 2013)

* - średnia z lat 2012-2013

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Porastanie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,5mm w %	Liczba opadania 1-9°	Ilość glutenu mokrego 1-9°	Mączniak 1-9°	Rdza brunatna 1-9°	Brunatna plamistość liści 1-9°	Septorioza liści 1-9°	Septorioza plew 1-9°
1	Arkadia	96	6,8	5	88	7	5	6,2	7,4	7,3	6,0	6,9
2	Legenda	109	6,6	3	90	8	7	7,6	7,0	7,7	7,0	7,9
3	Linus	84	7,7	4	79	6	6	7,4	7,4	7,8	6,8	7,1
4	Natula	98	7,0	5	87	7	5	7,7	7,1	7,5	6,5	7,3
5	Ostroga	91	7,0	6	89	6	6	6,7	8,0	7,9	7,3	7,5
6	Sailor	95	6,8	5	89	6	7	7,4	6,6	7,6	6,4	7,2
7	Skagen	90	6,8	6	86	9	6	7,9	6,7	8,0	7,1	7,5
8	Smuga	100	7,0	5	87	8	8	7,2	6,3	7,4	6,1	6,5
9	Tonacja	97	7,5	5	86	6	7	6,3	6,4	7,7	6,7	7,4
10	Bogatka	95	6,1	5	89	8	8	7,6	6,8	7,5	6,5	6,9
11	Fidelius	90	6,8	5	85	8	4	8,0	7,6	7,6	6,2	6,6
12	Jantarka	91	6,4	5	87	7	5	7,6	7,0	8,0	6,7	7,3

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Arkadia - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność dość duża. Odporność rdzę brunatną dość duża, na septoriozę plew, brunatną plamistość liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła średnia, na septoriozę liści dość mała, na mączniaka prawdziwego- mała. Rośliny wysokie o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka i ilość glutenu średnie. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny uzyskano plon ziarna w wysokości 108 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 113 % wzorca w technologii intensywnej.

Legenda - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność dość duża. Odporność na mączniaka , rdzę brunatną i septoriozę plew duża, na septoriozę liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła dość duża. Rośliny wysokie do bardzo wysokich o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie mała, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu duża. Wydajność mąki dość dobra. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała plon 105 % wzorca niezależnie od zastosowanej technologii uprawy, siódmy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Linus - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność mała. Odporność na ważniejsze choroby średnia, jedynie na rdzę brunatną dość duża. Rośliny dość niskie o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość późny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsypanym mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny uzyskano plon ziarna w wysokości 113 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 110 % wzorca w technologii intensywnej, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Natula - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę plew – dość duża, na brunatną plamistość liści i choroby podstawy źdźbła – średnia, na septoriozę liści i fuzariozę kłosów – dość mała. Rośliny dość wysokie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu średnia. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość duża. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała plon 105 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 101 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, trzeci rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Ostroga - Odmiana jakościowa (grupa A), o ościstym kłosie. Mrozoodporność średnia. Odporność na rdzę brunatną- duża do bardzo dużej, na brunatną plamistość liści, septoriozę liści i plew oraz choroby podstawy źdźbła – dość duża, na fuzariozę kłosów- przeciętna, na mączniaka – dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania późny. Masa 1000 ziaren dość duża do bardzo dużej, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym średnia. Odporność na porastanie w kłosie duża, liczba opadania dość duża. Zawartość białka i ilość glutenu dość duża. Wydajność ogólna mąki dość dobra. W dwuletnim cyklu badań uzyskała 110 % na podstawowym poziomie agrotechniki i 106 % wzorca na poziomie intensywnym, czwarty rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Sailor - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na ważniejsze choroby średnia, jedynie na rdzę brunatną mała. Rośliny wysokie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża. Wskaźnik sedymentacyjny SDS dość duży. Wydajność ogólna mąki dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny uzyskano plon ziarna w wysokości 116 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 113 % wzorca w technologii intensywnej. Jest to obecnie najwyżej plonująca odmiana w tym gatunku, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Skagen - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na septoriozę liści i plew – duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną, brunatną plamistość liści, fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka duża, ilość glutenu dość duża. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała plon 108 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 105 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, trzeci rok na LOZ.

Smuga - odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność duża . Odporność na fuzariozę kłosów dość duża , na mączniaka – średnia, na septoriozę liści, septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła – dość mała, na rdzę brunatną – mała. Rośliny dość wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania wczesny. Masa 1000 ziaren, wyrównanie i gęstość w stanie zsywnym średnie. Odporność na porastanie w kłosie dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży do bardzo dużego. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnich badaniach PDOiR na Lubelszczyźnie uzyskała plon ziarna na podstawowym poziomie 106 % wzorca na poziomie intensywnym 105 % wzorca.

Tonacja - Odmiana jakościowa (grupa A). Mrozoodporność dość duża. Odporność na septoriozę plew – duża, na septoriozę liści, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła - dość duża, na rdzę brunatną – średnia, na mączniaka – mała. Rośliny średniej wysokości, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsywnym średnia, Odporność na porastanie w kłosie średnia. Liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia, ilość glutenu duża do bardzo dużej. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała plon 104 % wzorca niezależnie od zastosowanej technologii uprawy.

Bogatka – Odmiana chlebowa (grupa B). Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na mączniaka dość duża, na rdzę brunatną, septoriozę liści plew, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren duża do bardzo dużej, wyrównanie średnie, gęstość w stanie zsywnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie dość mała, liczba opadania bardzo duża. Zawartość białka dość duża, ilość glutenu duża do bardzo dużej. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W badaniach PDOiR w warunkach woj. lubelskiego odmiana ta uzyskała 105 % wzorca na przeciętny poziomie agrotechniki i 106 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, ósmy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Fidelius – Odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dobra. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego duża, na rdzę brunatną dość duża, na fuzariozę kłosów- średnia, na septoriozę plew i choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 100 ziaren średnia, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsywnym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża do bardzo dużej. Zawartość białka i ilość glutenu dość małe. Wskaźnik sedymentacji SDS duży. Wydajność ogólna mąki dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W badaniach PDOiR w warunkach woj. lubelskiego odmiana ta plonowała na poziomie 109 % wzorca na przeciętny poziomie agrotechniki i 111 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Jantarka – Odmiana chlebowa (grupa B). Plenność dość dobra. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego, rdzę brunatną i septoriozę plew dość duża, na septoriozę liści i choroby podstawy źdźbła średnia, na fuzariozę kłosów dość mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsywnym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania duża. Zawartość białka, ilość glutenu oraz wskaźnik sedymentacji SDS średnie. Wydajność ogólna mąki dość dobra. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań PDOiR w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 105 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 104 % wzorca na wysokim poziomie uprawy, drugi rok na LOZ woj. lubelskiego.

Jęczmień jary – charakterystyka odmian jęczmienia jarego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Atico
- 2 – Basic
- 3 – Conchita
- 4 – Ella
- 5 – Iron
- 6 – KWS Olof
- 7 – Suveren

Lista odmian zalecanych do uprawy jęczmienia jarego na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR). Doświadczenia polowe realizowano w czterech punktach doświadczalnych w województwie. Zalecane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana		Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
				a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha				<u>64,3</u>	<u>73,3</u>	
1	Atico	P	2009/2011	103	103	Małopolska Hodowla Roślin-HBP Kraków
2	Basic	P	2011/2012	103	107	DANKO Hodowla Roślin Choryń
3	Conchita	B	2009/2012	101	103	KWS Lochow Polska Kondratowice
4	Ella *	P	2012/2013	109	105	DANKO Hodowla Roślin Choryń
5	Iron	P	2011/2012	103	106	DANKO Hodowla Roślin Choryń
6	KWS Olof	P	2010/2012	104	105	KWS Lochow Polska Kondratowice
7	Suveren	P	2010/2012	105	104	Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

P – odmiana pastewna

B – odmiana browarna

* - średnie wskaźniki z lat 2012-2013

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,5mm w %	Zawartość białka (N x 6,25) skali 9°	Mączniak 1-9°	Plamistość siatkowa 1-9°	Rdza jęczmienia 1-9°	Rynchosporioza 1-9°	Czarna plamistość 1-9°
1	Atico	77	6,5	92	4	7,1	7,2	7,3	7,7	7,4
2	Basic	70	6,6	94	5	8,3	7,6	7,5	8,2	7,6
3	Conchita	68	6,5	92	5	8,4	7,5	7,7	8,0	7,6
4	Ella	73	6,7	90	4	8,4	7,7	7,2	7,6	7,7
5	Iron	70	6,8	91	5	7,2	7,5	7,8	8,0	7,7
6	KWS Olof	72	6,5	89	4	8,4	7,7	7,9	8,1	7,7
7	Suweren	76	5,8	87	5	7,0	7,3	7,7	7,8	7,2

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Atico – Odmiana typu pastewnego. Odporność na rynchosporiozę dość duża, na mączniaka, czarną plamistość i plamistość siatkową- średnia, na rdzę jęczmienia – dość mała. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna i gęstość ziarna w stanie zsypanym przeciętna. Zawartość białka w ziarnie mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. Odmiana ta w ścisłych doświadczeniach polowych woj. lubelskiego w trzyletnim cyklu badań uzyskała 103 % wzorca niezależnie od zastosowanej technologii uprawy, czwarty rok na liście odmian zalecanych do uprawy na Lubelszczyźnie.

Basic – Odmiana typu pastewnego. Plenność dobra do bardzo dobrej. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową, rynchosporiozę i czarną plamistość dość duża, na rdzę jęczmienia średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna dobre, gęstość ziarna w stanie zsypanym przeciętna. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Odmiana ta w ścisłych doświadczeniach polowych woj. lubelskiego w trzyletnim cyklu badań uzyskała stosownie 103 % wzorca na a₁ i 107 % wzorca na a₂, drugi rok na liście odmian zalecanych do uprawy na Lubelszczyźnie.

Conchita – Odmiana typu browarnego, o dobrej wartości technologicznej. Odporność na rdzę jęczmienia – dość duża, mączniaka, rynchosporiozę, plamistość siatkową i czarną plamistość - średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna i gęstość ziarna w stanie zsypanym średnie. Zawartość białka w ziarnie mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań pod kątem przydatności pastewnej, uzyskano plon ziarna w wysokości 101 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 103 % wzorca w technologii intensywnej, trzeci rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Ella – Odmiana typu pastewnego. Plenność bardzo dobra. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkową i czarną plamistość dość duża, na rdzę jęczmienia i rynchosporiozę dość mała. Rośliny o przeciętnej wysokości i dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsywnym dość duża. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań uzyskała stosownie 109 % wzorca na a_1 i 105 % wzorca na a_2 , pierwszy rok na liście odmian zalecanych do uprawy na Lubelszczyźnie.

Iron – Odmiana typu pastewnego. Plenność bardzo dobra. Odporność na rdzę jęczmienia i czarną plamistość dość duża, na plamistość siatkową i rynchosporiozę średnia, na mączniaka prawdziwego dość mała. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren mała, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsywnym dość mała. Zawartość białka w ziarnie dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Odmiana ta w ścisłych doświadczeniach polowych woj. lubelskiego w trzyletnim cyklu badań uzyskała plon ziarna w wysokości 103 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 106 % wzorca w technologii intensywnej. Drugi rok na liście odmian zalecanych do uprawy na Lubelszczyźnie.

KWS Olof – Odmiana typu pastewnego. Odporność na mączniaka prawdziwego i czarną plamistość – dość duża, na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia. Rośliny średnio wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie ziarna dość słabe, gęstość ziarna w stanie zsywnym średnia. Zawartość białka w ziarnie mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. Odmiana ta w ścisłych doświadczeniach polowych woj. lubelskiego w trzyletnim cyklu badań plonowała ponad przeciętnie. Uzyskała stosownie 104 % wzorca na a_1 i 105 % wzorca na a_2 , trzeci rok na liście odmian zalecanych do uprawy na Lubelszczyźnie.

Suweren – Odmiana typu pastewnego. Odporność na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i rynchosporiozę – średnia, na czarną plamistość – dość mała, na mączniaka prawdziwego - mała. Rośliny wysokie, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsywnym dość duża. Zawartość białka w ziarnie mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny uzyskała plon 105 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 104 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, trzeci rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Jęczmień ozimy - charakterystyka odmian jęczmienia ozimego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Antonella
- 2 – Henriette
- 3 – KWS Meridian
- 4 – Lomerit

Lista odmian zalecanych do uprawy jęczmienia ozimego została sporządzona po raz siódmy dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) w trzech punktach doświadczalnych w województwie. Zalecane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp	Odmiana	Mrozoodporność w skali 9°	Rok wpisania do krajowego rejestr / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
				a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha				<u>60,0</u>	<u>66,4</u>	
1	Antonella *	5	2011/2013	106	103	Saaten-Union Polska Wągrowiec
2	Henriette *	5,5	2011/2013	106	113	Saaten-Union Polska Wągrowiec
3	KWS Meridian *	5	2011/2013	107	106	KWS Lochow Polska Kondratowice
4	Lomerit	5	2002/2008	101	101	KWS Lochow Polska Kondratowice

Mrozoodporność w skali 9° - wg COBORU (Lista Opisowa Odmian 2013) .

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

* - średnie wskaźniki z lat 2012-2013

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,2 mm w %	Zawartość białka (N x 6,25) skala 9°	Mączniak prawdziwy 1-9°	Plamistość siatkowa 1-9°	Rdza jęczmienia 1-9°	Rynchosporioza 1-9°	Czarna plamistość 1-9°
1	Antonella	91	7,7	96	4	8,1	7,8	7,9	8,4	8,0
2	Henriette	92	7,4	96	5	7,2	7,5	8,2	7,9	7,4
3	KWS Meridian	94	7,5	96	5	7,2	7,4	8,0	8,1	7,1
4	Lomerit	96	6,4	94	5	7,4	7,1	7,3	7,9	7,5

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Antonella - odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego i czarną plamistość – duża do bardzo dużej, na plamistość siatkowa i rynchosporiozę - duża, na rdzę jęczmienia dość duża. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia średni, dojrzewania dość późny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość ziarna w stanie zsypanym mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 106 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 103 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Henriette - odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Mrozoodporność średnia. Odporność na mączniaka prawdziwego, plamistość siatkowa i rdzę jęczmienia – dość dużą, na rynchosporiozę i czarną plamistość – średnia. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość ziarna w stanie zsypanym przeciętna. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 106 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 113 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

KWS Meridian - odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Mrozoodporność średnia. Odporność na rynchosporiozę - dość duża, na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia i czarną plamistość-średnia, na mączniaka prawdziwego – dość mała. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna dość dobre, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała. Zawartość białka w ziarnie średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 107 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 106 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Lomerit - odmiana typu pastewnego. Mrozoodporność średnia. Odporność na większość chorób dość duża, jedynie na mączniaka średnia. Rośliny dość wysokie o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren bardzo dużą, wyrównanie ziarna dobre, zawartość białka mała do bardzo małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. Odmiana ta w trzyletnim cyklu badań PDOiR w woj. lubelskim uzyskała 101 % wzorca niezależnie od zastosowanej technologii uprawy, szósty rok na LOZ.

Pszenżyto ozime - charakterystyka odmian pszenżyta ozimego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Algosó
- 2 – Aliko
- 3 – Borowik
- 4 – Fredro
- 5 – Maestoso
- 6 – Mikado
- 7 – Trismart
- 8 – Tulus

Lista odmian zalecanych pszenżyta ozimego, do uprawy na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR), w pięciu punktach doświadczalnych w województwie. Zalecane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Mrozoodporność w skali 9°	Rok wpisania do krajowego rejestr / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
				a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha				<u>69,0</u>	<u>77,2</u>	
1	Algosó	4	2007/2010	103	111	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Aliko	6	2005/2008	102	103	Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR
3	Borowik *	5,5	2011/2013	108	109	Hodowla Roślin Strzelce Grupa IHAR
4	Fredro	4,5	2010/2012	114	113	DANKO Hodowla Roślin Choryń
5	Maestoso *	4	2011/2013	107	100	DANKO Hodowla Roślin Choryń
6	Mikado *	5	2011/2013	114	114	DANKO Hodowla Roślin Choryń
7	Trismart	6,5	2007/2010	102	104	DANKO Hodowla Roślin Choryń
8	Tulus	4	2009/2012	104	102	Saaten-Union Polska Wągrowiec

Mrozoodporność w skali 9° - wg COBORU (Lista Opisowa Odmian 2013)

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

* - średnie wskaźniki z lat 2012-2013

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Porastanie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,2 mm w %	Liczba opadania 1-9°	Zawartość białka (N x 5,83) skala 9°	Mączniak 1-9°	Rdza Brunatna 1-9°	Rynchosporioza 1-9°	Septorioza liści 1-9°	Septorioza plew 1-9°
1	Algoso	113	7,0	5	96	5	4	6,6	6,6	7,7	6,5	7,3
2	Aliko	120	6,2	5	97	5	5	6,7	7,3	8,0	6,7	7,0
3	Borowik	125	7,8	5	97	3	6	7,7	8,1	8,0	7,4	7,2
4	Fredro	109	7,1	6	96	7	6	7,0	7,8	7,7	6,9	7,6
5	Maestozo	119	6,6	5	97	5	5	7,6	8,3	8,1	7,6	7,3
6	Mikado k	99	8,1	5	95	3	5	6,7	8,7	7,9	7,1	7,3
7	Trismart	117	6,6	5	98	6	5	7,4	6,0	7,4	6,2	7,0
8	Tulus	109	7,7	4	97	4	7	7,4	8,1	8,0	7,0	7,0

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

k- krótkosłome

Algoso – Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na rdzę brunatną, septoriozę plew, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła średnia, na fuzariozę kłosów dość mała, na septoriozę liści mała, na mączniaka mała do bardzo małej. Rośliny dość wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania średnia. Zawartość białka mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 103 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 111 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, piąty rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Aliko – Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Mrozoodporność duża. Odporność na rdzę źdźbłową duża, na rdzę brunatną i fuzariozę kłosów dość duża, na mączniaka, septoriozę liści, septoriozę plew i rynchosporiozę - przeciętna, na choroby podstawy źdźbła dość mała. Rośliny dość wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania przeciętny. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania mała. Zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań w warunkach Lubelszczyzny odmiana ta uzyskała 102 % wzorca na podstawowym poziomie uprawy i 103 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Od siedmiu lat na LOZ.

Borowik – Odmiana pastewna, typu tradycyjnego o normalnej wysokości roślin. Mrozoodporność średnia. Odporność na rdzę brunatną i septoriozę liści – duża, na mączniaka prawdziwego, rdzę żółtą, fuzariozę kłosów i choroby podstawy źdźbła – dość duża, na septoriozę plew i rynchosporiozę - średnia. Rośliny bardzo wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren bardzo duża, wyrównanie dość dobre, gęstość w stanie zsypanym dość mała. Odporność na porastanie w kłosie średnie, liczba opadania mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań (2012/13) odmiana ta plonowała na poziomie 108 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 109 % wzorca na wysokim poziomie uprawy, pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Fredro – Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Plenność dobra do bardzo dobrej, mrozoodporność przeciętna. Odporność na fuzariozę kłosów duża do bardzo dużej, na rdzę brunatną i septoriozę plew duża, na mączniaka prawdziwego, septoriozę liści, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła przeciętna, na rdzę żółtą mała. Rośliny średniej wysokości o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża, gęstość ziarna w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie ziarna w kłosach dość duża, liczba opadania duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W badaniach PDOiR na Lubelszczyźnie w latach (2011/13) odmiana ta potwierdziła swój wysoki potencjał plonotwórczy uzyskując 114 % wzorca na podstawowym poziomie uprawy i 113% wzorca na wysokim poziomie agrotechniki, drugi rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Maestozo – Odmiana pastewna o normalnej wysokości roślin. Mrozoodporność prawie średnia. Odporność na rdzę brunatną - duża do bardzo dużej, na mączniaka prawdziwego i septoriozę liści – duża, na septoriozę plew, rdzę żółtą, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła – dość duża. Rośliny wysokie do bardzo wysokich, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym przeciętna. Odporność na porastanie w kłosie, liczba opadania i zawartość białka średnie. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań (2012/13) odmiana ta plonowała na poziomie 107 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 100 % wzorca na wysokim poziomie uprawy, pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Mikado – Odmiana pastewna, typu półkarłowego. Mrozoodporność dość duża. Odporność na rdzę brunatną duża do bardzo dużej, na rdzę żółtą i fuzariozę kłosów – dość duża, na septoriozę liści i plew oraz rynchosporiozę – średnia, na choroby podstawy źdźbła – dość mała. Rośliny dość niskie o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym duża. Odporność na porastanie w kłosie średnia, liczba opadania i zawartość białka dość małe. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W dwuletnim cyklu badań (2012/13) odmiana ta plonowała na poziomie 114 % wzorca niezależnie od zastosowanej technologii uprawy, pierwszy rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Trismart – Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin, mrozoodporności duża. Odporność na septoriozę plew i fuzariozę kłosów średnia, na mączniaka, rdzę źdźbłową, rynchosporiozę i choroby podstawy źdźbła dość mała, na septoriozę liści mała do bardzo małej, na rdzę brunatną bardzo mała. Rośliny dość wysokie o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia dość wczesny dojrzewania średni. Odporność na porastanie ziarna w kłosie średnia, liczba opadania dość duża. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby dość mała. W trzyletnim cyklu badań (2011/13) odmiana ta uzyskała 102 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 104 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Piąty rok na liście odmian zalecanych dla Lubelszczyzny.

Tulus – Odmiana pastewna, o normalnej wysokości roślin, mrozoodporności prawie średnia. Odporność na rdzę brunatną – duża do bardzo dużej, na mączniaka, septoriozę plew i liści oraz fuzariozę kłosów – dość duża, na choroby podstawy źdźbła – średnia. Rośliny o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia wczesny, dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren duża, gęstość w stanie zsypanym dość duża. Odporność na porastanie ziarna w kłosie mała, liczba opadania dość mała. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań (2011/13) odmiana ta uzyskała 104 % wzorca poziomem a₁ i 102 % wzorca na poziomie a₂, trzeci rok na liście odmian zalecanych dla Lubelszczyzny.

Żyto ozime - charakterystyka odmian żyta ozimego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Bosmo
- 2 – Dańkowskie Diament
- 3 – Stanko
- 4 – Brasetto F₁
- 5 – Gonello F₁
- 6 – Pallazzo F₁
- 7 – SU Skaltio F₁

Lista odmian zalecanych żyta ozimego do uprawy na obszarze województwa lubelskiego, została sporządzona po raz siódmy dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejstrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) w dwóch punktach doświadczalnych w województwie lubelskim i jednym punkcie doświadczalnym w województwie mazowieckim, powiat siedlecki (SDOO Seroczyn). Proponowane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)		Hodowca
			a ₁	a ₂	
Wzorzec dt/ha			<u>69,5</u>	<u>83,9</u>	
1	Bosmo	2001/2008	91	88	Hodowla Roślin Smolice Grupa IHAR
2	Dańkowskie Diament	2005/2008	88	91	DANKO Hodowla Roślin Choryń
3	Stanko	2007/2010	94	92	Dr Stanisław Ramenda Antoniny
4	Brasetto F ₁	2009/2012	110	112	KWS Lochow Polska Kondratowice
5	Gonello F ₁	2009/2012	104	112	KWS Lochow Polska Kondratowice
6	Pallazzo F ₁	2009/2012	114	113	KWS Lochow Polska Kondratowice
7	SU Skaltio F ₁	2010/2012	109	110	Saaten-Union Polska Wągrowiec

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

F₁ - odmiana mieszańcowa

a₁ – przeciętny poziom agrotechniki

a₂ – wysoki poziom agrotechniki (zwiększone nawożenie azotowe, dolistne preparaty wieloskładnikowe, ochrona przed wyleganiem i chorobami)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian, ziarna – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013).

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin (cm)	Wyleganie 1-9°	Porastanie 1-9°	Wyrównanie ziarna >2,2 mm w %	Liczba opadania 1-9°	Zawartość białka	Mączniak 1-9°	Rdza brunatna 1-9°	Rdza żółtobłowa 1-9°	Rynchosporioza 1-9°	Septorioza liści 1-9°
1	Bosmo	150	5,2	5	85	4	6	8,0	7,2	7,7	7,4	6,7
2	Dańkowskie Diament	140	5,3	5	80	6	6	7,3	6,6	7,3	7,4	6,5
3	Stanko	140	5,8	5	83	4	5	7,9	6,7	7,5	7,4	6,5
4	Brasetto F ₁	134	5,2	5	84	6	3	7,9	6,6	7,1	7,5	6,8
5	Gonello F ₁	128	5,2	5	83	7	1	7,7	6,3	6,5	7,5	6,7
6	Pallazzo F ₁	137	5,5	5	86	6	1	7,9	6,3	6,6	7,4	6,8
7	SU Skaltio F ₁	135	4,3	5	90	4	4	7,1	6,8	7,4	7,8	6,8

Skala 1 - 9° - 9 wartość bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Bosmo – odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno, dobrej zimotrwałość. Zdrowotność dobra, odporność na rdzę brunatną bardzo duża na mączniaka i rdzę żółtobłową dość duża, na rynchosporiozę i septoriozę liści przeciętna. Rośliny dość wysokie o średniej odporność na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni.. Odporność na porastanie ziarna w kłosach przeciętna. Zawartość białka dość dużą, liczba opadania dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W badaniach PDOiR w woj. lubelskim w trzyletnim cyklu badań dla odmiany tej uzyskano 91 % wzorca na poziomie a₁ i 88 % wzorca na poziomie a₂.

Dańkowskie Diament - odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno. Zimotrwałość dobra. Odporność na rdzę brunatną, rdzę żółtobłową, septoriozę liści i rynchosporiozę przeciętna, na mączniaka i choroby podstawy żółtobła dość mała. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Odporność na porastanie ziarna w kłosach średnia, liczba opadania i zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań w woj. lubelskim odmiana ta uzyskała plon ziarna w wysokość 88 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 91 % wzorca na wysokim poziomie uprawy.

Stanko - odmiana populacyjna, przeznaczona do uprawy na ziarno. Odporność na rdzę brunatną dość duża, na mączniaka, rdzę żółtobłową i septoriozę liści- średnia, na rynchosporiozę i choroby podstawy żółtobła dość mała. Rośliny średniej wysokości o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie ziarna w kłosach i liczba opadania przeciętne. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W warunkach Lubelszczyzny jest to najwyżej plonującą odmiana z grupy odmian populacyjnych. W badaniach PDOiR w latach (2011/13) uzyskano plon nasion w wysokości; 94 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 92 % wzorca na wysokim poziomie uprawy.

Brasetto F₁ - odmiana mieszańcowa, trójliniowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Odporność na mączniaka, rdzę żdźbłową, septoriozę liści i choroby podstawy żdźbła – dość duża, na rdzę brunatną i rynchosporiozę – średnia. Rośliny dość niskie o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania przeciętne. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie i gęstość ziarna w stanie zsylnym średnia. Zawartość białka dość mała. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. Jest to aktualnie najwyższej plonująca odmiana w tym gatunku. W badaniach PDOiR w latach (2011/13) uzyskano plon nasion w wysokości; 110 % wzorca na przeciętnym poziomie uprawy i 112 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Trzeci rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Gonello F₁ - odmiana mieszańcowa, trójliniowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Odporność na mączniaka, septoriozę liści i choroby podstawy żdźbła – dość duża, na rdzę brunatną i rynchosporiozę – średnia, na rdzę żdźbłową – dość mała. Rośliny niskie, o średniej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren średnia, wyrównanie dość słabe, gęstość w stanie zsylnym dość duża. Odporność na porastanie ziarna w kłosie przeciętna, liczba opadania duża. Zawartość białka mała do bardzo małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie odmiana ta uzyskała 104 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 112 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Trzeci rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Pallazzo F₁ - odmiana mieszańcowa, trójliniowa, przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Odporność na mączniaka i septoriozę liści dość duża na rdzę brunatną, rynchosporiozę i choroby podstawy żdźbła – średnia, na rdzę żdźbłową – dość mała. Rośliny dość niskie, o dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren, wyrównanie i gęstość w stanie zsylnym średnie. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania przeciętne. Zawartość białka mała do bardzo małej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia. W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie odmiana ta uzyskała 114 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 113 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Jest to obecnie najwyższej plonująca odmiana w tym gatunku. Drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

SU Skaltio F₁ - odmiana mieszańcowa, trójkomponentowa przeznaczona do uprawy na ziarno. Plenność bardzo dobra. Odporność na septoriozę liści dość duża, na rdzę brunatną, rdzę żdźbłową rynchosporiozę i choroby podstawy żdźbła – średnia, na mączniaka prawdziwego mała. Rośliny średniej wysokości, o małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren duża, wyrównanie dobre, gęstość w stanie zsylnym dość mała. Odporność na porastanie ziarna w kłosie i liczba opadania dość mała. Zawartość białka średnia. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna. W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie odmiana ta uzyskała 109 % wzorca na przeciętnym poziomie agrotechniki i 110 % wzorca na wysokim poziomie agrotechniki. Drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Rzepak ozimy – charakterystyka odmian rzepaku ozimego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Arot
- 2 – Chagall
- 3 – NK Morse
- 4 – Pamela
- 5 – DK Exquisite F₁
- 6 – ES Kamillo F₁
- 7 – Xenon F₁
- 8 – Visby F₁

Listę odmian zalecanych rzepaku ozimego do uprawy na obszarze województwa lubelskiego, opracowano na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR), w czterech punktach doświadczalnych w województwie. Zalecane odmiany wybrano spośród badanych odmian w latach 2011-2013.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp	Odmiana	Zimotrwałość w skali 9°	Rok wpisania do krajowego rejstru / rok włączenia do LOZ	Plon nasion średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha				<u>46,5</u>	
<i>odmiany populacyjne</i>					
1	Arot	6,3	2010/2012	102	Saaten-Union Polska Wągrowiec
2	Chagall	5,9	2009/2012	98	Lantmännen SW Seeds Wrocław
3	NK Morse	6,2	2010/2013	97	Syngenta Polska sp. z o.o. Warszawa
4	Pamela *	6,1	2011/2013	100	Limagrain Central Europe Societe Komorniki
<i>odmiany mieszańcowe</i>					
1	DK Exquisite F ₁	6,8	2011/2013	108	DSV Polska sp. z o.o. Wągrowiec
2	ES Kamillo F ₁	6,1	2011/2013	106	Euralis Saaten sp. z o.o. Poznań
3	Xenon F ₁	6,8	2010/2012	104	Saaten-Union Polska Wągrowiec
4	Visby F ₁	6,7	2008/2011	102	Saaten-Union Polska Wągrowiec

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

* - średnie wskaźniki z lat 2012-2013

Zimotrwałość w skali 9° - wg COBORU (Lista Opisowa Odmian 2013)

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian – odporność na wybrane choroby wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013)

Lp.	Odmiana	Zawartość w nasionach		Wysokość roślin (cm)	Wyleganie (%)	Zgnilizna twardzikowa % roślin	Sucha zgnilizna kapustnych % roślin	Czerń krzyżowych skala 9°
		tłuszczu % s.m.	glukozynolanów µM/g					
1	Arot	47,6	10,6	132	12	11	9	7,1
2	Chagall	46,6	9,9	136	17	10	9	7,3
3	NK Morse	46,9	9,1	134	15	9	8	7,5
4	Pamela	46,8	9,4	136	19	4	4	7,2
5	DK Exquisite F ₁	47,4	10,7	146	22	8	7	7,3
6	ES Kamillo F ₁	46,7	12,4	144	24	9	4	7,1
7	Xenon F ₁	47,4	10,8	139	15	10	8	7,3
8	Visby F ₁	46,0	8,4	139	17	11	9	7,3

Skala 1 - 9° - wartość cechy: 9 - bardzo duża, 5 – średnia , 1 – bardzo mała.

Arot – Odmiana populacyjna. Plon nasion średni do dość dużego. Zawartość w glukozynolanów w nasionach średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość powyżej średniej. Termin początku kwitnienia i dojrzewania nieco późniejszy od średniej. Rośliny średniej wysokości o dość dużej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową i suchą zgniliznę kapustnych dość duża, na choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych średnia. W trzyletnim cyklu badań PDOiR (2011/13) na Lubelszczyźnie, w ścisłych doświadczeniach polowych odmiana ta uzyskała 102 % wzorca, drugi rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Chagall - Odmiana populacyjna. Plon nasion duży w całym kraju. Zawartość glukozynolanów w nasionach średnia, tłuszczu dość duża. Zawartość białka i włókna w suchej masie beztłuszczowej zbliżona do średniej. Liczba nasion w łuszczyńce oraz masa 1000 nasion średnia. Ocena rozet po zimie powyżej średniej, przezimowanie roślin średnie. Termin początku kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową, zamieranie korzeni i czerń krzyżowych średnia, na sucha zgniliznę kapustnych gorsza od średniej. W trzyletnim cyklu badań PDOiR plonowała na poziomie 98 % wzorca, drugi rok na LOZ.

NK Morse – Odmiana populacyjna. Zawartość glukozynolanów w nasionach średnia, tłuszczu dość duża. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej dość mała. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość powyżej średniej. Termin początku kwitnienia i dojrzewania późniejszy od średniej. Rośliny dość wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową i czerń krzyżowych nieco lepsza od średniej, na choroby podstawy łodygi gorsza od średniej. W trzyletnim cyklu badań(2011/13) na Lubelszczyźnie odmiana ta uzyskała plon nasion w wysokości 97 % wzorca, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

Pamela - Odmiana populacyjna. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion średnia. Zimotrwałość roślin dobra. Termin początku kwitnienia średni, dojrzałości technicznej dość późny. Rośliny średniej wysokości, o przeciętnej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych, choroby podstawy łodygi i na czerń krzyżowych dość duża. W dwuletnim cyklu badań PDOiR (2011/13) na Lubelszczyźnie uzyskano plon nasion w wysokości 100 % wzorca, pierwszy rok na LOZ dla woj. lubelskiego.

DK Exquisite F₁ - Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży. Zawartość tłuszczu w nasionach dość duża, glukozyolanów średnia. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość roślin dobra. Termin początku kwitnienia i dojrzewania nieco późniejszy od średniego. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową, suchą zgniliznę kapustnych i czerń krzyżowych większa od średniej, na choroby podstawy łodygi średnia. W badaniach PDOiR w woj. lubelskim realizowanych w latach (2011/13) odmiana ta uzyskała plon nasion w wysokości 108 % wzorca, pierwszy rok na LOZ.

ES Kamillo F₁ - Odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość tłuszczu w nasionach duża, glukozyolanów większa od średniej. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej średnia. Zimotrwałość roślin średnia. Termin początku kwitnienia i dojrzewania nieco wcześniejszy od średniego. Rośliny dość wysokie o względnie małej odporności na wyleganie. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych większa od średniej, na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych średnia. W trzyletnim cyklu badań PDOiR (2011/13) woj. lubelskim odmiana ta uzyskała plon nasion w wysokości 106 % wzorca. Pierwszy rok na LOZ.

Xenon F₁ - odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego zwłaszcza na Lubelszczyźnie. Zawartość glukozyolanów w nasionach średnia, tłuszczu w duża. Zawartość białka w suchej masie beztłuszczowej duża. Masa 1000 nasion mniejsza od średniej. Zimotrwałość lepsza od średniej. Termin początku kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny wysokie, o dość dużej odporności na wyleganie. Odporność na suchą zgniliznę kapustnych duża, na zgniliznę twardzikową, choroby podstawy łodygi i czerń krzyżowych średnia. W badaniach PDOiR w woj. lubelskim odmiana ta uzyskała plon nasion w wysokości 104 % wzorca, drugi rok na LOZ.

Visby F₁ - odmiana mieszańcowa. Plon nasion duży do bardzo dużego. Zawartość glukozyolanów i tłuszczu w nasionach średnia. Zawartość białka i włókna w suchej masie beztłuszczowej średnia. Liczba nasion w łuszczyńce i masa 1000 nasion średnie. Ocena rozet po zimie i przezimowanie roślin średnie. Termin początku kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Odporność na zgniliznę twardzikową średnia, na suchą zgniliznę dość duża, na czerń krzyżowych średnia. W badaniach PDOiR w woj. lubelskim realizowanych w latach (2011/13) odmiana ta uzyskała plon nasion w wysokości 102 % wzorca, trzeci rok na LOZ.

Groch siewny - charakterystyka odmian grochu siewnego zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Batuta
- 2 – Ezop
- 3 – Lasso
- 3 – Tarchalska

Lista odmian zalecanych grochu siewnego do uprawy na obszarze województwa lubelskiego została sporządzona po raz czwarty dla tego gatunku, na podstawie badań prowadzonych w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) w latach 2011-2013, w trzech punktach doświadczalnych w województwie lubelskim.

Tabela 1. Plon ziarna zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ziarna średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			43,8	
1	Batuta	2009/2012	108	DANKO Hodowla Roślin Choryń
2	Ezop	2004/2011	104	DANKO Hodowla Roślin Choryń
3	Lasso	2008/2012	104	Hodowla Roślin Strzelce IHAR
4	Tarchalska	2004/2011	103	DANKO Hodowla Roślin Choryń

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Tabela 2. Ważniejsze cechy odmian wg Listy Opisowej Odmian (COBORU 2013)

Lp.	Odmiana	Wysokość roślin cm	Wyleganie skala 9°		Masa 1000 nasion g	Zawartość	
			po zakończeniu kwitnienia	przed zbiorem		białka ogólnego % s.m.	włókna surowego % s.m.
1	Batuta	90	8,1	5,4	257	23,0	6,0
2	Ezop	90	8,3	5,3	271	23,3	5,8
3	Lasso	87	7,9	4,7	240	22,1	5,8
4	Tarchalska	85	8,2	5,2	261	21,1	5,9

Batuta – Odmiana wąskolistna, przydatna do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na konsumpcję i na paszę. Plon nasion i białka ogólnego bardzo duży, stabilny w latach badań. Termin kwitnienia i dojrzewania średni do dość późnego, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokości cechują się bardzo dobrą sztywnością w czasie kwitnienia i dobrą przed zbiorem. W bardzo małym stopniu podatna na choroby. Rośliny dojrzewają dość równomiernie. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała. Odmiana żółtonasienna, nasiona średniej wielkości o zawartości białka nieco mniejszej od średniej. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 110 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 108 % wzorca. Drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Ezop – Odmiana wąskolistna, przydatna do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na paszę oraz na cele kulinarne. Termin kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem małe. Równomierność dojrzewania dość dobra. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała. Plonowanie w odniesieniu do nasion i białka ogólnego duże. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała do średniej. Masa 1000 nasion dość duża. Udział nasion bardzo dużych - duży, bardzo małych- bardzo mały. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 120 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 104 % wzorca.

Lasso – Odmiana wąskolistna, przydatna do uprawy na suche nasiona do wykorzystania do konsumpcji i na paszę. Plon nasion dość duży, białka średni. Termin kwitnienia dość wczesny, dojrzewania średni, okres kwitnienia średni. Rośliny średniej wysokość cechują się bardzo dobrą sztywnością w początku kwitnienia, małą tendencją do wylegania w końcu kwitnienia i nieco mniejszą od średniej podatnością przed zbiorem. W bardzo małym stopniu podatna na porażenie przez sprawców mączniaka rzekomego i prawdziwego, małym powodującym zgorzelowa plamistość grochu i nieco większym w przypadku chorób fuzaryjnych. Rośliny dojrzewają równomiernie. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion mała. Odmiana żółtonasienna, nasiona średniej wielkości o zawartości białka nieco mniejszej od średniej. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 110 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 104 % wzorca. Drugi rok na LOZ dla Lubelszczyzny.

Tarchalska – Odmiana wąskolistna, przydatna do uprawy na zbiór suchych nasion z przeznaczeniem na paszę oraz na cele kulinarne. Termin kwitnienia i dojrzewania średni. Rośliny średnio wysokie. Wyleganie na początku kwitnienia nie występuje, w fazie końca kwitnienia bardzo małe, przed zbiorem małe. Równomierność dojrzewania dość dobra. Skłonność do pęknięcia strąków i osypywania nasion bardzo mała. Plonowanie w odniesieniu do nasion i białka ogólnego duże do bardzo dużego. Zawartość białka ogólnego w nasionach mała. Masa 1000 nasion dość duża. Udział nasion bardzo dużych -duży, bardzo małych- bardzo mały. Odpowiednia do uprawy na glebach kompleksów pszennych, optymalna obsada roślin ok. 120 szt./m². W trzyletnim cyklu badań na Lubelszczyźnie uzyskała plon nasion w wysokości 103 % wzorca.

Ziemniak jadalny – charakterystyka odmian zalecanych do uprawy na obszarze woj. lubelskiego.

- 1 – Denar
- 2 – Lord
- 3 – Miłek
- 4 – Owacja
- 5 – Vineta
- 6 – Satina
- 7 – Tajfun
- 8 – Jelly
- 9 – Syrena
- 10 – Zagłoba

Listę odmian zalecanych w ziemniaku jadalnym na województwo lubelskie opracowano na podstawie wyników uzyskanych ze ścisłych eksperymentów polowych prowadzonych w dwudziestu siedmiu punktach doświadczalnych. Badania realizowano w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego i Rolniczego (PDOiR) w woj. lubelskim, małopolskim, podkarpackim i świętokrzyskim w latach 2011-2013.

Tabela 1. Ziemniak bardzo wczesny. Plon bulw zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ogólny bulw średnia (2011-2013)	Plon handlowy bulw średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>190,7</u>	<u>175,3</u>	
Zbiór wczesny (po 40 dniach od wschodów)					
1	Denar	1999/2010	106	106	Hodowla Ziemniaka Zamarte Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
2	Lord	1999/2010	112	110	
3	Miłek	2006/2010	104	104	
Wzorzec dt/ha			<u>447,7</u>	<u>416,4</u>	
Zbiór po zakończeniu wegetacji					
1	Denar	1999/2010	107	109	Hodowla Ziemniaka Zamarte Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński
2	Lord	1999/2010	125	137	
3	Miłek	2006/2010	89	87	

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Denar – odmiana bardzo wczesna, jadalna w typie kulinarnym sałatkowym do wszechstronnie użytkowego, o dobrym smaku. Bardzo plenna, o dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Przydatna do uprawy na wczesny zbiór. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, odporna na wirusy Y i liściozwoju (Y-7, L-7), podatna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań PDOiR w pierwszym terminie zbioru (po 40 dniach od wschodów) plonowała na poziomie 106 % wzorca, zaś w pełnej dojrzałości uzyskiwała plon ogólny bulw w wysokości 107% wzorca i plon handlowy w wysokości 109 % wzorca.

Lord - odmiana bardzo wczesna, jadalna w typie kulinarnym sałatkowym do wszechstronnie użytkowego, o dobrym smaku. Bardzo plenna, o dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Przydatna do uprawy na wczesny zbiór. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, odporna na wirusy Y i liściozwoju (Y-7, L-7), podatna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań PDOiR w pierwszym terminie zbioru (po 40 dniach od wschodów) plonowała na poziomie 112 % wzorca, zaś w pełnej dojrzałości uzyskiwała plon ogólny bulw w wysokości 125 % wzorca i plon handlowy w wysokości 137 % wzorca. W trzyletnim cyklu badań PDOiR jest to najwyżej plonująca odmiana w tej grupie wczesności zarówno w pierwszym terminie zbioru jak i w zbiorze po zakończeniu wegetacji.

Milek – odmiana bardzo wczesna, jadalna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do lekko mączystego, polecana głównie do bezpośredniego spożycia. Daje duży plon bulw. Szybkie tempo gromadzenia plonu predestynuje tę odmianę do uprawy na wczesny zbiór. Bulwy duże, okrągłoowalne, kształtne, o dość płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego. Odporna na wirusa Y oraz średnio odporna na wirusa liściozwoju. Podatna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań PDOiR odmiana ta odznaczała się wysokim plonem ogólnym i handlowym bulw w pierwszym terminie zbioru tj. (po 40 dniach od wschodów), uzyskując 104 % wzorca, gorzej plonowała w zbiorze po zakończeniu wegetacji.

Tabela 2. Ziemniak wczesny. Plon bulw zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ogólny bulw średnia (2011-2013)	Plon handlowy bulw średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>409,7</u>	<u>387,0</u>	
1	Owacja	2006/2010	111	111	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzekęcinie, 76-024 Świeszyno
2	Vineta	1999/2010	104	106	Eurolant Handel Ziemniakami Łaski Koszalińskie 3A, 76-039 Biesiekierz

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Owacja – odmiana wczesna, jadalna, w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do lekko mączystego. Bardzo plenna, o bardzo dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Bulwy bardzo duże, okrągłoowalne, o płtykich oczkach i jasnożółtym miąższu. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, cechuje się dużą odpornością na wirusa Y oraz liściozwoju, dość podatna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań PDOiR uzyskano plon ogólny i handlowy w wysokości 111 % wzorca.

Vineta – odmiana wczesna, jadalna, w typie kulinarnym wszechstronnie użytkowym do sałatkowego o dobrym smaku. Bardzo plenna o dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, odporna na wirusy (Y-7, L-8), podatna na porażenie zarazą ziemniaka. W ścisłych badaniach polowych PDOiR uzyskano plon ogólny w wysokości 104 % wzorca i handlowy bulw w wysokości 106 % wzorca.

Tabela 3. Ziemniak średnio wczesny. Plon bulw zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ogólny bulw średnia (2011-2013)	Plon handlowy bulw średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>419,7</u>	<u>373,5</u>	
1	Satina	2000/2010	118	124	Solana Polska sp. z o.o. Zduny 25 99-440 Zduny
2	Tajfun	2004/2010	117	121	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemniaka w Strzeżeniu, 76-024 Świeszyno

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Satina – odmiana średnio wczesna, jadalna w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym o bardzo dobrym smaku. Charakteryzuje się bulwami bardzo dużymi, okrągłoowalnymi, bardzo kształtnymi o płtykich oczkach i żółtym miąższu. Odmiana bardzo plenna o bardzo dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, średnio odporna na wirusa Y, odporna na wirusa liściozwoju. Podatna na porażenie przez zarazę ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań PDOiR uzyskano plon ogólny i handlowy bulw w wysokości; stosownie 118 i 124 % wzorca.

Tajfun – odmiana jadalna w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym do mączystego. Charakteryzuje się bulwami bardzo dużymi, owalnymi, kształtnymi o płtykich oczkach i żółtym miąższu. Odmiana bardzo plenna o bardzo dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, odporna na wirusy, średnio odporna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań uzyskano średni plon ogólny bulw w wysokości 117 % wzorca i plon handlowy bulw w wysokości 121 % wzorca.

Tabela 4. Ziemiak średnio późny. Plon bulw zalecanych odmian (% wzorca).

Lp.	Odmiana	Rok wpisania do krajowego rejestru / rok włączenia do LOZ	Plon ogólny bulw średnia (2011-2013)	Plon handlowy bulw średnia (2011-2013)	Hodowca
Wzorzec dt/ha			<u>357,3</u>	<u>326,8</u>	
1	Jelly	2005/2010	91	94	Europlant Handel Ziemiakami, Laski Koszalińskie 3A, 76-039 Biesiekierz
2	Syrena	2002/2012	107	107	Pomorsko-Mazurska Hodowla Ziemiaka w Strzeżęcynie, 76-024 Świeszyno
3	Zagłoba	2007/2012	122	128	Hodowla Ziemiaka Zamarte Grupa IHAR Zamarte, ul. Parkowa 1 89-430 Kamień Krajeński

Wzorzec – średnia z wszystkich badanych odmian

Jelly – odmiana jadalna w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym. O bardzo dobrym smaku. Charakteryzuje się bulwami bardzo dużymi, owalnymi, bardzo kształtnymi o bardzo płtykich oczkach i żółtym miąższu. Odmiana bardzo plenna o dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, średnio odporna na wirusy, średnio odporna na porażenie zarazą ziemniaka. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ogólny bulw w wysokości 91 % wzorca i plon handlowy w wysokości 94 % wzorca.

Syrena – odmiana średniopóźna, jadalna w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym o dobrym smaku. Charakteryzuje się bulwami bardzo dużymi, owalnymi, kształtnymi o płtykich oczkach i żółtym miąższu. Odmian plenna, o dużym udziale frakcji handlowej w plonie. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego. Bardzo odporna na wirusa Y i średnio odporna na wirusa liściozwoju, średnio odporna na porażenie zarazą ziemniaka. Zalecana do uprawy na terenie całego kraju, w rejonach dużego zagrożeniu wirusami wymaga częstej wymiany sadzeniaków. W trzyletnim cyklu badań uzyskano plon ogólny I handlowy bulw w wysokości 107 % wzorca.

Zagłoba – odmiana późna, jadalna w typie konsumpcyjnym ogólnoużytkowym o dobrym smaku. Bulwy bardzo duże, okrągłoowalne o żółtym miąższu. Plenność bardzo duża, o bardzo dużym udziale w plonie frakcji handlowej. Zawartość skrobi w bulwach ok. 15,5 %. Odmiana odporna na mątwika ziemniaczanego, średnio odporna wirusy Y i liściozwoju oraz porażenie zarazą ziemniaka. Zalecana do uprawy w całym kraju. W trzyletnim cyklu badań uzyskano średni plon ogólny bulw w wysokości 122 % wzorca i plon handlowy bulw w wysokości 128 % wzorca, jest to aktualnie najwyżej plonująca odmiana tej grupy wczesności.